

سبک‌های فرزند پروری، کمال‌گرایی و تاب‌آوری در دختران

اصغر ثابت^{۱*}، سیده معصومه مظفری^۲

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن، تنکابن، ایران

^۲ کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد علوم و تحقیقات واحد گیلان، رشت، ایران

چکیده

این پژوهش با هدف تعیین رابطه سبک‌های فرزند پروری و کمال‌گرایی با تاب‌آوری دختران به روش توصیفی همبستگی اجرا شد. برای جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز، ۳۵۱ دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های شهر رشت که در سال ۱۳۹۵-۱۳۹۴ به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب و به پرسشنامه‌های تاب‌آوری، مقیاس کمال‌گرایی و پرسشنامه اقتدار والدینی پاسخ دادند. نتایج پژوهش نشان داد بین سبک‌های فرزند پروری سهل‌گیرانه، سبک مستبدانه و سبک مقتدرانه با تاب‌آوری، رابطه معناداری وجود دارد همچنین بین کمال‌گرایی و تاب‌آوری ضریب همبستگی مثبت معناداری مشاهده شد. بررسی رگرسیون چندگانه نشان داد که ابعاد کمال‌گرایی هدفمندی، نیاز به تأیید، عالی بودن، نشخوار فکری و سبک فرزند پروری به‌طور توأم، ۰/۲۴ تغییر واریانس تاب‌آوری را تبیین می‌کنند و سایر خرده مؤلفه‌های کمال‌گرایی و سایر سبک‌های فرزند پروری نقش معنی‌داری در تبیین واریانس تاب‌آوری نداشته‌اند.

کلیدواژه‌ها: فرزند پروری؛ تاب‌آوری؛ کمال‌گرایی

مقدمه

در سال‌های اخیر رویکرد روان‌شناسی مثبت‌گرا با توجه به استعدادها و توانمندی‌های انسان (به جای پرداختن به ناپهنجاری‌ها و اختلال‌ها) مورد توجه روان‌شناسان قرار گرفته است. این رویکرد هدف نهایی خود را شناسایی موضوع‌ها و شیوه‌هایی میدانند که بهزیستی و شادکامی انسان را به دنبال دارند. از اینرو عواملی که موجب تطابق بیشتر آدمی با نیازها و تهدیدهای زندگی می‌شود، بنیادی‌ترین موضوع مورد پژوهش این رویکرد است. در این میان تاب‌آوری^۱ جایگاه ویژه‌ای در حوزه‌های روان‌شناسی تحولی، روان‌شناسی خانواده و بهداشت روانی یافته است، به طوری که هر روز بر شمار پژوهش‌های مرتبط با این موضوع افزوده می‌شود (کمپل^۲ و همکاران، ۲۰۰۶). یکی از متغیرهایی که در شکل‌گیری میزان تاب‌آوری افراد تأثیر دارد سهم و مدل فرزند پروری است که آنها تجربه می‌کنند. فرزند پروری به روش‌ها و رفتارهای ویژه گفته می‌شود که جداگانه یا در تعامل با یکدیگر بر رشد کودک تأثیر می‌گذارد. در واقع پایه و اساس شیوه فرزند پروری مبین تلاش‌های والدین برای کنترل و اجتماعی کردن کودکانشان است (بامریند^۳، ۱۹۹۱). هر سبک فرزند پروری می‌تواند الگوها و ارزش‌ها و رجحان‌های ارزشی خود را به فرزندانش منتقل کند یکی از مفاهیمی که از طریق چنین سبک‌هایی منتقل می‌شود الگوی کمال‌گرایی است. کمال‌گرایی در اصل به عنوان تمایل پایدار فرد به وضع معیارهای کامل و دست نیافتنی و تلاش برای تحقق آنهاست که با خود ارزشیابی‌های انتقادی از عملکرد شخصی همراه می‌باشد (دونکلی^۴، ۲۰۰۶، به نقل از عشقان ملک، ۱۳۹۰).

با توجه به اهمیت تاب‌آوری در مقابله با استرس‌های بیشمار زندگی، پژوهش حاضر درصدد است که به بررسی رابطه سبک‌های فرزند پروری با تاب‌آوری فرزندان بپردازد و در نهایت تلاش می‌کند تا رابطه کمال‌گرایی با تاب‌آوری را بررسی کند. لوئیس^۵ (۲۰۰۴) در تحقیقات خود بیان داشته است: تاب‌آوری فرزندان در شرایط محیطی و خانواده با سبک تربیت والدین آنان رابطه دارد و نحوه تربیت فرزندان از

* پست الکترونیک نویسنده مسئول: mehrdad310@yahoo.com

1 resilience

2 Campbell-sill

3 Bamrind

4 dunkley

5 Louise

سوی پدر و مادر می‌تواند عامل مهمی در بالا بردن تاب و مقاومت آنان در برابر مشکلات باشد. سبک‌های فرزندپروری از عوامل تعیین کننده و تأثیرگذار است که نقش مهمی در آسیب شناسی روانی و رشد کودکان بازی میکند. از این رو شیوه های فرزندپروری یا سبک‌های والدگری^۱ از موضوعات مورد علاقه برای روانشناسان تربیتی هستند(عشقان ملک، ۱۳۹۰). بسیاری از نظریه پردازان (مانند برنز^۲، ۱۹۸۰؛ دریسکول^۳، ۱۹۸۲) تحول کمال‌گرایی را محصول تعامل‌های کودکان با والدین خود در نظر گرفته اند و معتقدند والدین انتقادگر و متوقع ممکن است از طریق انتقاد مستقیم و یا براساس وضع معیارها و انتظارات بالا نه تنها تمایل به کمال‌گرایی را در فرزندان خود افزایش دهند بلکه به شکل گیری کمال‌گرایی ناسازگارانه در فرزندان خود نیز کمک کنند به طور کلی در حوزه روان شناسی دو بعد بهنجار و نابهنجار کمال‌گرایی مورد تأیید و پذیرش قرار گرفته است(عشقان ملک، ۱۳۹۰).

نتایج پژوهش‌های مربوط به کمال‌گرایی تأثیرات مثبت و منفی کمال‌گرایی را بر افکار، عواطف و رفتار تأیید کرده اند. بلت (۱۹۹۵)، معتقد است که کمال‌گرایان ناسازگار شدیداً از شکست اجتناب می‌کنند و در مقابل احتمال انتقادگری دیگران آسیب پذیرند. این گروه از کمال‌گرایان، حوزه های مختلف فعالیت و روابط اجتماعی را تهدید کننده، تحمیلی و ناهمایتگر تلقی میکنند. برعکس، افراد دارای کمال‌گرایی بهنجار در عین حال که استانداردهای شخصی بالا برای خود وضع می‌کنند، می‌توانند محدودیت های شخصی و محیطی را بپذیرند و خودشان را موفق بدانند حتی اگر استانداردهای شخصی آنها کاملاً محقق نشود(بلت، ۱۹۹۵). از اینرو می‌تواند بین کمال‌گرایی و تاب‌آوری افراد ارتباط وجود داشته باشد. با توجه به موارد فوق تحقیق حاضر درصدد بررسی رابطه سبک‌های فرزند پروری با تاب‌آوری از یک سو و بررسی رابطه کمال‌گرایی و تاب‌آوری از سوی دیگر است و در این راستا در صدد پاسخگویی به این سوال است که سهم ابعاد فرزند پروری و کمال‌گرایی در تبیین واریانس تاب‌آوری چگونه است؟

روش

شرکت‌کنندگان

جامعه آماری در این پژوهش شامل (۴۲۹۳) نفر از دانش آموزان دختر مدارس متوسطه دوم ناحیه یک شهر رشت که در سال تحصیلی (۱۳۹۵-۱۳۹۶) مشغول به تحصیل بودند، می‌باشد. برای برآورد حجم نمونه در این پژوهش شامل ۳۵۱ نفر بوده و تعداد آنها براساس جدول مورگان تعیین شده است. نمونه‌ها با استفاده از روش نمونه‌گیری «تصادفی خوشه‌ای» از میان دبیرستانهای موجود در ناحیه یک شهر رشت در سه مدرسه متوسطه دولتی به طور تصادفی انتخاب شده و از میان کلاس‌های موجود در این مدارس از هر مدرسه ۴ کلاس به ترتیب (سال دوم یک کلاس، سال سوم دو کلاس و سال چهارم یک کلاس)، ۱۲ کلاس به تصادف در مجموع انتخاب شده است و کلیه دانش‌آموزان کلاس به صورت گروهی پرسشنامه های پژوهش را تکمیل نمودند. پژوهش حاضر از نوع توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد.

ابزار

مقیاس تاب‌آوری کونور و دیویدسون^۴: این پرسشنامه را کونور و دیویدسون (۲۰۰۳) با مرور منابع پژوهشی ۱۹۹۱-۱۹۷۹ حوزه تاب‌آوری تهیه کردند. پرسشنامه تاب‌آوری کونور و دیویدسون ۲۵ عبارت دارد که در یک مقیاس لیکرتی بین صفر (کاملاً نادرست) تا پنج (همیشه درست) نمره گذاری می‌شود. این پرسشنامه شامل پنج زیرمقیاس تصور از شایستگی فردی، زیرمقیاس اعتماد به غرایز فردی تحمل عاطفه منفی، زیرمقیاس پذیرش مثبت تغییر و روابط ایمن، زیرمقیاس کنترل و زیرمقیاس تأثیرات معنوی. در مورد اعتبار این ابزار، کونور و دیویدسون ضریب آلفای کرونباخ مقیاس تاب‌آوری را ۰/۸۹ گزارش کرده‌اند. همچنین ضریب اعتبار حاصل از روش بازآزمایی در یک فاصله ۴ هفته‌ای ۰/۸۷ بوده است. اعتبار ایرانی این مقیاس در ایران توسط محمدی (۱۳۸۴) هنجاریابی شده است.

مقیاس کمال‌گرایی هیل^۵: پرسشنامه دارای ۵۹ سوال بوده و هشت بعد مختلف کمال‌گرایی را مورد سنجش قرار می‌دهد. تمرکز بر اشتباهات، معیارهای بالا برای دیگران، نیاز به تأیید، نظم و سازماندهی، ادراک فشار از سوی والدین، هدفمندی، نشخوار فکر، تلاش برای عالی

- 1 Parenting
- 2 Burns
- 3 Driscoll
- 4 Conner – Davidson Resilience Scale
- 5 Hill s Perfectionism Inventory

بودن هشت بعد را تشکیل می‌دهند. به منظور به دست آوردن امتیاز مربوط به هر بعد، امتیاز تک تک سوالات آن بعد را با هم جمع نموده و به عنوان امتیاز آن بعد در نظر گرفته می‌شود. برای محاسبه امتیاز کلی پرسشنامه، امتیاز همه ابعاد پرسشنامه با هم جمع می‌گردد. در پژوهش جمشیدی و همکاران (۱۳۸۴)، اعتبار این پرسشنامه با استفاده از روش ضریب آلفای کرونباخ و روایی همگرایی آن از طریق بررسی رابطه ابعاد مقیاس با مقیاس سلامت عمومی بررسی شد. محاسبه ضریب آلفای کرونباخ حاکی از اعتبار قابل قبول (۰/۸۰) این پرسشنامه بود. همچنین روایی مقیاس نیز با وجود رابطه بین ابعاد منفی کمال گرایی و سلامت روانی تایید گردید.

پرسشنامه فرزند پروری ادراک شده بوری (PAQ): پرسشنامه اقتدار والدینی^۱ (PAQ) توسط جان آر. بوری در سال ۱۹۹۱ ساخته شده است که از ۳۰ گویه و ۳ خرده مقیاس سبک آسان گیر (۱۰ سوال)، سبک مستبدانه (۱۰ سوال) و سبک مقتدر منطقی (۱۰ سوال) تشکیل شده است. نمره‌گذاری پرسشنامه به صورت طیف لیکرت ۵ نقطه‌ای می‌باشد. نمره‌گذاری هر خرده مقیاس با جمع کردن امتیازات مربوط به هر یک از خرده مقیاس ها به دست می‌آید. حداقل نمره فرد در هر یک از زیرمقیاس ها ۱۰ و حداکثر نمره فرد در هر یک از زیرمقیاس ها ۵۰ است. نتایج پژوهش های اسفندیاری، (۱۳۷۴)، رضایی، (۱۳۷۵) و مهرافروز، (۱۳۷۸) به نقل از فراهانی (۱۳۸۸)، نشان دادند که این پرسشنامه از مشخصه‌های روانسنجی مناسب برای اندازه گیری دیدگاه اولیه بامریند (۱۹۷۱) در زمینه شیوه های فرزندپروری می باشد (اژه ای و همکاران، ۱۳۹۰). بوری آلفای کرونباخ این پرسشنامه را برای سبک مقتدر منطقی ۰/۸۵، سبک مستبدانه ۰/۸۷ و آسان گیر ۰/۷۴ گزارش نموده است. اژه ای و همکاران در جدیدترین پژوهش آلفای این مقیاس را برای سبک مقتدرانه، مستبدانه و آسان گیر به ترتیب ۰/۸۹، ۰/۹۵ و ۰/۸۴ گزارش نموده‌اند.

شیوه‌ی اجرا

پژوهشگران تمامی ابزارهای پژوهش را به طور همزمان روی شرکت‌کنندگان اجرا و نتایج را تجزیه و تحلیل کردند.

نتایج

میانگین تاب آوری دانش آموزان شرکت کننده در این پژوهش ۱۵/۸۹ با انحراف استاندارد ۸/۸۷ می باشد و در بین مولفه های کمالگرایی بالاترین میانگین را نظم و سازماندهی (۳۰/۱۴) با انحراف استاندارد (۷/۷۹) و در بین سبک های فرزند پروری بالاترین میانگین را سبک مقتدرانه (۳۳/۳۸) با انحراف استاندارد (۵/۱۵) دارد.

جدول ۲

ماتریس همبستگی بین سبک های فرزندپروری و کمالگرایی با تاب آوری و شاخص های توصیفی متغیرها

تاب آوری	M	SD	-۰/۱۴**	-۰/۰۸	-۰/۱۰*	-۰/۲۲**	-۰/۰۱	-۰/۴۰**	-۰/۱۲*	-۰/۳۴**	-۰/۱۲*	-۰/۰۹*	-۰/۲۶**
تمرکز	۲۶/۳۴	۵/۹۲	-	۰/۳۷*	۰/۵۹**	۰/۰۳	۰/۳۴**	۰/۰۲	۰/۶۰**	۰/۱۳**	۰/۰۵	۰/۲۱**	-۰/۰۶
معیارهای	۲۴/۱۳	۳/۹۵	-	-	۰/۴۵**	۰/۲۶**	۰/۳۲**	۰/۱۴**	۰/۳۷**	۰/۲۹**	۰/۰۴	۰/۰۱	۰/۱۵**
نیاز به تایید	۲۸/۹۴	۵/۳۶	-	-	-	۰/۱۷**	۰/۴۴**	۰/۱۶**	۰/۵۷**	۰/۲۸**	-۰/۰۵**	۰/۲۲**	۰/۰۳
نظم	۳۰/۱۴	۵/۷۹	-	-	-	-	۰/۱۶**	۰/۴۳**	۰/۲۰**	۰/۴۸**	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۲۸**
ادراک فشار	۲۸/۸۶	۵/۳۶	-	-	-	-	۰/۴۳**	۰/۲۰**	۰/۴۸**	۰/۰۱	۰/۰۱	-۰/۰۲	۰/۲۸**
هدفمندی	۲۴/۹۶	۴/۶۷	-	-	-	-	-	۰/۴۲**	۰/۳۹**	۰/۱۲*	-۰/۰۸	۰/۲۶**	۰/۱۲*
نشخوار	۲۶/۷۹	۴/۶۸	-	-	-	-	-	۰/۲۰**	۰/۵۷**	-۰/۱۲*	-۰/۰۵	-۰/۰۵	۰/۳۰**
تلاش	۲۳/۷۳	۳/۳۸	-	-	-	-	-	-	۰/۴۱**	۰/۰۲	۰/۱۰*	۰/۱۱*	۰/۱۱*
سهل گیرانه	۲۷/۴۸	۳/۹۰	-	-	-	-	-	-	-	-۰/۱۰*	-۰/۰۷	۰/۳۷**	۰/۳۷**
مستبدانه	۲۸/۳۱	۵/۸۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۰/۲۰**	-۰/۰۲
مقتدرانه	۳۳/۳۸	۵/۱۵	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-۰/۱۴**
تاب آوری	۱۵/۸۹	۸/۸۷	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* p<۰/۰۵ ** p<۰/۰۱

سبک‌های فرزند پروری، کمال‌گرایی و تاب‌آوری در دختران

همانطور که در جدول فوق مشاهده می‌شود مقادیر همبستگی بین سبک‌های فرزندپروری و کمال‌گرایی با تاب‌آوری بجز معیارهای بالا برای دیگران و ادراک فشار از سوی والدین، از نظر آماری معنی‌دار است ($p < 0.05$).

جدول ۲

خلاصه نتایج رگرسیون گام به گام پیش‌بینی تاب‌آوری بر اساس سبک‌های فرزندپروری و کمال‌گرایی

مدل	B	Se	β	T	سطح معنی‌داری
نهایی	-۸/۴۴	۴/۹		-۱/۷۲	۰/۰۹
هدفمندی	۰/۵۷۵	۰/۱۱	۰/۳۰۳	۵/۱۴	۰/۰۰۱
نیاز به تایید	-۰/۲۰۱	۰/۱۰	-۰/۱۲۱	-۲/۰۶	۰/۰۴۱
عالی بودن	۰/۷۵۰	۰/۱۷	۰/۲۸۶	۴/۵۲	۰/۰۰۱
نشخوار فکری	-۰/۳۲۸	۰/۱۲	-۰/۱۷۳	-۲/۷۷	۰/۰۰۶
آسان‌گیر	۰/۲۴۷	۰/۱۱	۰/۱۰۹	۲/۲۲	۰/۰۲۷

با توجه به نتایج هدفمندی با مقدار B استاندارد ۰/۳۰۳، تلاش برای عالی بودن با مقدار B استاندارد ۰/۲۸۶ و سبک فرزند پروری آسان‌گیر با مقدار B استاندارد ۰/۱۰۹ بطور مستقیم و نیاز به تایید با مقدار B استاندارد ۰/۱۲۱ و نشخوار فکری با مقدار B استاندارد ۰/۱۷۳ - به طور معکوس بر تاب‌آوری دختران دبیرستانی اثر داشته و هدفمندی ۰/۵۷۵، نیاز به تایید ۰/۲۰۱ -، تلاش برای عالی بودن ۰/۷۵۰، نشخوار فکری ۰/۳۲۸ - و سبک فرزند پروری آسان‌گیر ۰/۲۴۷، تغییرات تاب‌آوری دختران دبیرستانی را پیش‌بینی می‌کند. به عبارتی دیگر با افزایش یک واحد هدفمندی، تلاش برای عالی بودن و سبک فرزند پروری آسان‌گیر، تاب‌آوری دختران دبیرستانی به ترتیب به میزان ۰/۷۵، ۰/۲۵ و ۰/۳۳ افزایش می‌یابد و با افزایش یک واحد نیاز به تایید و نشخوار فکری، تاب‌آوری دختران دبیرستانی به ترتیب به میزان ۰/۲۰ و ۰/۳۳ کاهش می‌یابد.

بحث

بررسی‌های این پژوهش نشان داد که بین سبک فرزندپروری سهل‌گیرانه با تاب‌آوری ضریب همبستگی مثبت به میزان $r = 0.11$ وجود دارد. یافته‌های پژوهش با یافته‌های رایج و همکاران (۲۰۱۵)، ژاکلین و همکاران (۲۰۱۵) و فرانسس برنات (۲۰۰۹) همسو می‌باشد. والدین سهل‌انگار در عین حالی که به ظاهر نسبت به کودکان خود حساس هستند، اما توقع چندانی از آنان ندارند. فقدان خواسته‌های معقول همراه با خودداری از ارائه دلیل و درگیری در گفت و گو با کودک همواره از ویژگی‌های این والدین به شمار می‌رود. آنها به کودک اجازه می‌دهند، خود به تنظیم فعالیت‌هایش بپردازد، از اعمال کنترل اجتناب می‌ورزند و پیروی از معیارهای مشخص شده بیرونی را تشویق نمی‌کنند. والدین سهل‌انگار نسبت به رفتار فرزندان تحمل‌پذیرند و در برابر اعمال خلاف چشم‌پوشی می‌کنند.

بررسی‌های این پژوهش همچنین نشان می‌دهد که بین سبک فرزندپروری مستبدانه با تاب‌آوری ضریب همبستگی منفی به میزان $r = -0.09$ وجود دارد. این یافته با یافته‌های اوبرین و همکاران (۲۰۱۰) و هانگ و همکاران (۲۰۰۹) همسو می‌باشد. این نتایج نشان می‌دهد که استفاده والدین دارای سبک فرزندپروری مستبد از اجبار و تنبیه و سرزنش در نهایت موجب احساسات ناخوشایند در فرزندان آنها و غیرعاطفی بودن والدین و فرزندان خواهد گردید. وجود احساس تنهایی در دختران خانواده‌هایی با سبک فرزندپروری مستبد احتمالاً به این امر منجر خواهد شد که این دختران برای رفع نیازهای عاطفی و خلأ ناشی از روابط گرم با خانواده به گروه‌های همسال و یا روابط خارج از چارچوب اجتماعی گرایش پیدا کنند.

در تعیین رابطه سبک فرزندپروری مقتدرانه با تاب‌آوری، نتایج نشان داد که ضریب همبستگی مثبت به میزان $r = 0.26$ وجود دارد. این یافته پژوهش با یافته‌های ژاکلین و همکاران (۲۰۱۵)، کامیلا و همکاران (۲۰۱۵) و گاتمن و همکاران (۲۰۰۰) همسو می‌باشد. این داده‌ها نشان می‌دهد نوجوانانی که والدین با سبک تربیتی مقتدر دارند، نسبت به نوجوانانی که والدین آنها سبک تربیتی مستبد و سهل‌گیر دارند از احساس تاب‌آوری بیشتری برخوردارند. این نکته نشان‌دهنده این است که این نوجوانان رابطه عاطفی گرم‌تری با والدین خود دارند و بهتر می‌توانند در

مورد احساسات و مسائل خود با والدین گفت و گو کنند. این امر احتمالاً به رشد عاطفی، اجتماعی و رفتارهای بهنجار این نوجوانان کمک خواهد نمود.

در نهایت این تحقیق نشان داد که بین کمال‌گرایی با تاب‌آوری ضریب همبستگی مثبت به میزان $r = 0/12$ وجود دارد که از نظر آماری معنادار است؛ یعنی با افزایش کمال‌گرایی مثبت، تاب‌آوری دختران دبیرستانی افزایش می‌یابد. یافته‌های پژوهش با یافته‌های خلعتبری و نایینی (۱۳۸۹)، وارن و همکاران (۲۰۱۴) و هوویت و همکاران (۲۰۱۴) همسو می‌باشد. کمال‌گرایان سالم به عنوان افرادی هستند که سطوح بالایی از کوشش‌های کمال‌گرایانه را با سطح کمی از نگرانی‌های کمال‌گرایانه نشان می‌دهند و در مقابل کمال‌گرایان ناسالم افرادی با سطوح بالای کوشش‌های کمال‌گرایانه و نگرانی‌های سطح بالای کمال‌گرایانه می‌باشند. توجه انتخابی، تعمیم افراطی شکست‌ها، ارزیابی سخت‌گیرانه از خود و گرایش به تفکر همه یا هیچ، از ویژگی‌های دیگر افراد کمال‌گرای ناسالم (کمال‌گرایی منفی) است که آن‌ها را با مشکلات سازگاری رو به رو می‌کند.

منابع

- جمشیدی، بهنام (۱۳۸۴). مقایسه سبک شناختی دانش‌آموزان راهنمایی عشایری و شهری در تعامل با ابعاد فرزند پروری والدین. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی. (منتشر نشده). دانشگاه شیراز.
- خلعتبری، جواد و نایینی، معصومه، (۱۳۸۹). بررسی رابطه بین کمال‌گرایی و احساس تنهایی با کیفیت زندگی دانشجویان پزشکی استان گیلان، مجله روانشناسی، دانشگاه آزاد تنکابن، ۲(۳)، ۳۴-۵۰.
- عشقیان، ملک و وحیدرضا (۱۳۹۰). رابطه ادراک از سبک‌های والدگری و کمال‌گرایی در دانشجویان: بررسی نقش واسطه ای معنای زندگی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. (منتشر نشده). دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.
- Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on Adolescent Competence Use. *Journal of Early Adolescence*, 11, 56-95.
- Buri, J. R. (1991). Parental authority questionnaire. *Journal of Personality Assessment*, 57, 110-119.
- Dunkley, D. M., & Kyparissis, A. (2008). What is DAS self-critical perfectionism really measuring? Relations with the five-factor model of personality and depressive symptoms. *Personality and Individual Differences*, 44, 1295-1305.
- Hill, V. Z., & Terry, C. (2007). Perfectionism and explicit self-esteem: The moderating role of implicit self-esteem. *Self and Identity*, 6, 137 – 153.
- O'Brien, T. C. (2010). Neuropeptide Y moderates the impact of childhood stress on behavior problems. *BEHAVIOR GENETICS*, 40 (6), 808-808
- Rice, Kenneth G., Leever, Brooke A., Noggle, Chad A., Lapsley, Daniel, K. (2007). "Perfectionism and depressive symptoms in early adolescence". *Psychology in the Schools*, 44 (2), 139-156.
- Warren, j. C., & klibert (2014). Resilience mediates the relations between perfectionism and college student distress. *Journal of Counseling & Developmen*, 92.